

Är handbollen jämlik och jämställd bland barn och ungdomar?

Bakgrund till studien

71 specialidrottsförbund är i dag med i Riksidrottsförbundet (RF). **Handboll** är en av de stora lagidrotterna.

Riksidrottsförbundet anger i sin policy att idrotten bedrivs som en självständig folkrörelse, som bl. a. markeras av att den är ideell, demokratisk, öppen för alla, och spridd i alla sociala skikt. Det är uppenbart att såväl jämställdhet som jämlikhet är centrala mål inom idrottsrörelsen.

En av utgångspunkterna för statens stöd till idrotten är att idrotten ska vara öppen för alla oavsett ålder, kön, könsidentitet, könsuttryck, sexuell läggning samt social, etnisk och kulturell bakgrund och funktionsnedsättning”. Regeringen har också under 2015 fattat beslut om att ge RF ökat stöd för att arbeta med integration. I ett pressmeddelande från socialdepartementet den 14 april 2015 står det: ”Regeringen föreslår en ökning av idrottsanslagen med 32 miljoner redan under 2015 och 64 miljoner årligen från och med 2016. Pengarna ska användas för att stödja idrottsrörelsen i att erbjuda aktiviteter och grundläggande introduktion till föreningslivet och idrottsrörelsen för nyanlända”. Enligt TT uttalar sig idrottsministern Gabriel Wikström på följande sätt: ”Idrottsrörelsen erbjuder en fantastisk plattform för integration... Idrottsrörelsen har förutsättningarna och är själv beredda att ta detta ansvar... Men för att klara av detta behöver idrottsanslaget höjas”. Även många kommuner, t.ex. Stockholms stad, har till mål med sitt stöd till föreningsidrotten att det ska främja jämställdhet och jämlikhet.

Att studera i vilken utsträckning idrottsrörelsen lyckats nå målen om jämlikhet och jämställdhet är självklart en viktig fråga. Det saknas i stort utvärderingar om detta.

Forskningsprojektet Ung livsstil i Sverige studerar sedan 30 år tillbaka RF-idrotten. I den kommande skriften ”*Idrottens sociala struktur- en utmaning för idrottsrörelsen*” studeras i vilken grad hela idrottsrörelsen når målen om jämlikhet och jämställdhet. Studien bygger på svar från omkring 70 000 barn och ungdomar i ett antal kommuner. Svarsfrekvensen i studien, som är genomförd med ett stratifierat, stratifierat och slumpmässig urval är omkring 80%.

I ett antal mindre rapporter kommer vi att visa i vilken grad fotboll, basket, brottning, boxning, friidrott, golf, gymnastik, handboll, ishockey, budo, orientering, simning, tennis, innebandy och ridning uppnår målen om jämlikhet och jämställdhet. Omkring 40 000 barn och ungdomar ingår i denna studie genomförd 2009-2015. Svarsfrekvensen är omkring 80%. I dessa studier kommer vi att undersöka i vilken grad killar respektive tjejer i olika socioekonomiska grupper och killar och tjejer med svensk respektive utländsk bakgrund är med i de olika idrotterna.

Är handboll jämlik och jämställd bland barn och ungdomar?

Låt oss först konstatera att omkring 53% av de barn och ungdomar som spelar handboll i en klubb är tjejer.

Handboll är en jämställd men inte jämlik idrott

Handboll bland killar

Killar som liksom sina föräldrar är födda i Sverige är klart överrepresenterade bland dem som är med i en handbollsklubb. Det är t.ex. ungefär 6 gånger vanligare att killar i mellanstadiet som liksom sina föräldrar är födda i Sverige är med i en handbollsklubb i förhållande till andra och första generationens invandrarkillar i mellanstadiet.

Killar i de högre socioekonomiska grupperna är med i en handbollsklubb i större utsträckning än killar i de lägre socioekonomiska grupperna. Vid kontroll för invandrarbakgrund minskar skillnaderna.

Handboll bland tjejer

Tjejer som liksom sina föräldrar är födda i Sverige är klart överrepresenterade bland dem som spelar handboll i en klubb. Tittar vi på hela vår undersökning är inte ens en procent av första generationens invandartjejer med i en handbollsklubb.

Tjejer i de högre socioekonomiska grupperna är med i en handbollsklubb i större utsträckning än flickor i de lägre socioekonomiska grupperna. Vid kontroll för invandrarbakgrund minskar skillnaderna.

Forskningsprojektet Ung livsstil i Sverige

Ulf Blomdahl.	ulf.blomdahl@telia.com	tel. 070/ 665 11 21
Stig Elofsson.	stig.elifsson@socarb.su.se	tel. 08/ 16 20 22
Linda Lengheden.	linda.lengheden@gmail.com	tel. 0736/ 81 36 33
Magnus Åkesson.	magnus.akesson@stockholm.se	tel. 08/ 508 27 638

Du kan nu följa forskningsprojektet Ung livsstil i Sverige på Facebook:
<https://www.facebook.com/unglivsstil>